

(६९) अछाम जिल्ला : एक चिनारी

क. भौगोलिक अवस्थिति:

सुदूर पश्चिम पहाडी क्षेत्र
सिमाना जोडिएका जिल्लाहरु:बझाङ, बाजुरा, कालीकोट, दैलेख, सुर्खेत, डोटी
क्षेत्रफल : १,६८० वर्ग कि.मि.

ख. प्रशासनिक विभाजन

गा.वि.स. संख्या : ७५
नगरपालिका संख्या : ०
इलाका संख्या : १३
संसदीय निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

ग. जनसंख्या सम्बन्धी विवरण (२०५८)

जम्मा जनसंख्या : २,३१,२८५
महिला : १,२२,२८७
पु. रुष : १,०८,९९८
५ वर्षमुनीको जनसंख्या : ३५,९९८
७५ वर्ष र सो भन्दा माथिका
जनसंख्या : २,३३०
घरपरिवार संख्या : ४४,००५
औसत परिवार सदस्य संख्या : ५.२६
जनघनत्व (प्रति वर्ग कि.मि.) : १३८ जना
वार्षिक जनसंख्या बृद्धिदर : १.५४ प्रतिशत
शहरी जनसंख्या (प्रतिशत) : ०
पु. रुष महिला अनुपात : ८९.१३

नेपालको जनसंख्यामा
जिल्लाको अंश (प्रतिशत) : १.००
आश्रित जनसंख्या (प्रतिशतमा)
जम्मा : १०२.५८
बालबालिका (उमेर ० -१४ वर्ष) : ८९.४६
बृद्धबृद्धा (उमेर ६० वर्ष भन्दा माथि) : १३.१२

घ. शिक्षा (२०५८)

साक्षरता (६ वर्ष वा सो भन्दा माथिको मात्र) (प्रतिशतमा)
जम्मा : ३३.८
महिला : १६.०
पुरुष : ५४.१
शैक्षिक वर्ष २०५९/६०
विद्यालय संख्या : ३८९
विद्यार्थी संख्या : ५३,५४१
शिक्षक शिक्षिका संख्या : १,२८१

ङ. स्वास्थ्य (२०५८)

स्वास्थ्य संस्थाहरुको जम्मा संख्या : ७५
जनसंख्या प्रति स्वास्थ्य संस्था : ३,०८४
परिवार नियोजनका साधन प्रयोगगर्ने : ११.६१ प्रतिशत
बालबालिका महिला अनुपात : ६४८
पहिलो विवाह गर्दाको औसत उमेर
महिला : १८.३३ वर्ष
पुरुष : २०.६४ वर्ष
१० -१४ वर्षका विवाहित जनसंख्या : ०.९० प्रतिशत

च. सुबिधा उपयोग गर्ने परिवारको प्रतिशत(२०५८)

शौचालय प्रयोग गर्ने : १५.३
सुधारिएको स्रोतको खानेपानी प्राप्त : ४५.०
बत्तिको लागि विद्युत प्रयोग गर्ने : ५.७
टेलिभिजन भएका : ०.५
रेडियो भएका : ४४.०
खाना बनाउन ठोस इन्धन प्रयोग गर्ने : ९८.४

छ. धर्म मान्नेहरुको जनसंख्या प्रतिशतमा (२०५८)

हिन्दू : ९९.८३
बौद्ध : ०.०४
मुस्लिम : ०.०७
क्रिश्चियन : ०.०२
किराँत : ०.०१
अन्य : ०.०४

ज. जातजाति (२०५८)

प्रमुख पाँच जातजातिको जनसंख्या प्रतिशतमा

क्षेत्री : ५३.२२
कामी : १३.४५
ब्राम्हण : १०.७१
दमाइ : ६.३६
दलित (नखुलेको) : ३.९९

झ. मातृभाषा (२०५८)

प्रमुख पाँच भाषा बोल्नेको जनसंख्या प्रतिशतमा

नेपाली : ९९.३३
मगर : ०.३०
मैथिली : ०.०७
हिन्दी : ०.०५
शेर्पा : ०.०१

ञ. आर्थिक क्रियाकलाप (२०५८)

(उमेर १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको मात्र)

आर्थिक दृष्टिले सक्रिय जनसंख्या (प्रतिशतमा)

जम्मा : ७७.६१
महिला : ८१.६८
पुरुष : ७२.८०

ट. प्रमुख पेशा (२०५८) (प्रतिशतमा)

कृषि : ९१.३६
गैह्र कृषि : ८.६४

ठ. कृषि सम्बन्धी बिबरण (२०५८/५९)

कुल कृषियोग्य जमिन : १७,०५५.१ हेक्टर

कुल कृषियोग्य जमिन मध्ये सिंचित क्षेत्र : ३९.१६ ड्ढ

ड. प्रमुख बाली लागेको क्षेत्रफल र उत्पादन २०५८

बाली	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे.टन)
धान	६,९१४	१५,२७९
मकै	५,१९५	६,२३४
गहुँ	७,२१५	१२,०३७
कोदो	१,७३४	२,०११
जौ	१८५	१७०

आलु	६६०	६,१६०

ढ. पशुपंकी संख्या (२०५८/५९)

गाईभैसीको संख्या : १,४६,१००

भेडाबाखाको संख्या : ४९,०८९

हांसकुखुराको संख्या : १,२५,७६६

ण. सडक सुबिधा (२०५९)

जम्मा सडकको लम्बाई (कि.मि.) : ७५

त. हुलाक (२०६०)

हुलाक कार्यालय संख्या : ७२

थ. उद्योग (२०५९)

ठूला उद्योगको जम्मा संख्या : १

ठूला उद्योगमा रोजगारी संख्या : १५ जना

द. अन्य

- सुदूर पश्चिमाञ्चलमा सबभन्दा कम वार्षिक जनसंख्या वृद्धि दर भएको जिल्ला ।